

MLADENKA HAMMER (1954. – 2018.)

Profesorica Mladenka Hammer, viša knjižničarka Državnoga arhiva u Pazinu, iznenađeno je u petak, 5. siječnja 2018. preminula. Rođena je 25. lipnja 1954. u Drnišu gdje je završila osnovnoškolsko i gimnazijsko obrazovanje. Već je zarana pokazivala sklonost prema pisanoj riječi, likovnosti i kreativnosti te bila vrlo uspješna učenica. Tim je putem nastavila i u daljnjem, visokoškolskom, obrazovanju te je upisala Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu gdje je 4. srpnja 1979. diplomirala na studiju Jugoslavenskih jezika i književnosti, kao prvom (A) predmetu, i Komparativne književnosti, kao drugom (B) predmetu. Time je stekla stručni naziv profesora jugoslavenskih jezika i književnosti i komparativne književnosti. Njezino je prvo radno mjesto bilo u INDOK odjelu OOUR-a Elektrotehničkoga instituta »Rade Končar« u Zagrebu u trajanju od 8,5 mjeseci. Radila je kao zamjena na poslovima posudbe knjiga i časopisa, ažuriranja abecednoga i predmetnog kataloga, izradi selektivnih informacija za korisnike u SOUR-u i otpisu staroga fonda knjiga. S toga prvog radnog mjesta preselila se u Pazin gdje je primljena 1. rujna 1981. u radni odnos u tadašnji Historijski arhiv na radno mjesto knjižničara.

Početak 80-ih godina nije bilo računala ni drugih informatičkih pomagala, pa je Mladenka na svom pisačem stroju katalogizirala veliku knjižnicu kojom je Arhiv raspolažao i koja se svakim danom popunjavala te danas broji preko 21 000 svezaka. Mnogi su joj se korisnici Arhiva s povjerenjem obraćali jer su znali da će im Mladenka znati pomoći s literaturom koja je njima bila potrebna. Izvrsno je vladala i arhivskim obavijesnim pomagala jer je dugo godina bila zadužena za rad s korisnicima. Zahvaljujući toj činjenici, mnogi su istraživači arhivskoga gradiva brzo i kvalitetno dolazili do vrijednih podataka. Niz je diplomatskih, pa i magistarskih te doktorskih radova oblikovano bolje i sadržajnije, i publicistička su djela njezinim sugestijama postajala bogatija i informativnija. Stoga su, u mnogim radovima raznih autora, iako to ponekad nije navedeno, sadržani pomoć i znanje ove samozatajne i vrijedne djelatnice Arhiva.

U lipnju 1996. dobila je, nakon položenoga stručnog ispita, uvjerenje za obavljanje stručnih poslova knjižničara. Povjerenje ravnatelja i radnoga kolektiva razvidno je i u ulozi koju je imala u upravi Ustanove. Duži niz godina bila je voditeljicom INDOK-a, bila je birana za predsjednicu Zbora radnika te u Savjet Arhiva, a tijekom zadnjega desetljeća 20. st. u više je navrata obavljala i poslove zamjenika ravnatelja. Njezina socijalna i radno-pravna osviještenost biva razvidnom u ulozi predsjednice sindikata u Arhivu. Kraće razdoblje, od 1. lipnja 2002. do 31. kolovoza 2002., radila je u Hrvatskom restauratorskom zavodu u Zagrebu odakle će ponovno doći u pazinski arhiv. Svih je godina marljivo radila te se stručno usavršavala što je rezultiralo rješenjem Ministarstva kulture 28. srpnja 2004. kojim joj je dodijeljeno stručno zvanje više knjižničarke.

Kolegica Hammer se tijekom rada i dalje stručno usavršavala pa je pohađala seminare AKM zajednice te se informatički osposobljavala.

Vješto se izrazila i u autorstvu nekoliko samostalnih arhivsko-knjižničarskih izložbi i pripadajućih kataloga. Ljubav prema knjigama i poštovanje prema onima koji knjige poštu-

ju, da krnje parafraziramo misao jednoga glagoljaša, iskazala je dvjema izložbama čija je okosnica prof. Tugomil Ujčić, prosvjetni djelatnik, svestrani pisac i pjesnik koji je našem arhivu darovao svoju knjižnicu od 3600 svezaka. Iz osjećaja zahvalnosti prema tome činu darivanja i Ujčiću kao autoru nastale su njezine autorske izložbe: *Nasljeđe prosvjetiteljstva. Knjige 18. st. u fundusu knjižnice Državnog arhiva u Pazinu* (2013.) te nastavno *Prof. Tugomil Ujčić: život, djelo, knjižnica* (2015.). Suradivala je i na postavljanju izložbi izvan Arhiva. Tako je, primjerice, bila suradnica na izložbi o slikaru Saši Šantelu (*Hommage a Saša Šantel – pazinsko razdoblje 1907. – 1918.*, 2007.). Nagli odlazak zatekao ju je na pripremanju izložbe o istarskom razdoblju Vladimira Nazora, književniku prema kojem je gajila posebno zanimanje zadnjih nekoliko godina. Ovaj je bard hrvatske književnosti istarski ciklus stvarao i tijekom rada u Pazinu, i to baš u zgradi koja će pola stoljeća nakon njegova odlaska postati dom Arhiva.

Bila je dugogodišnja aktivna članica Društva bibliotekara Istre. U tom je smislu bila autoricom nekoliko zapaženih članaka u specijaliziranim knjižničarskim časopisima (»CROLIST: primjena u arhivskoj knjižnici i pokušaj procjene iskoristivosti nekih rješenja za otpis arhivske građe«, *Knjižničarstvo* 1 (1997.), str. 26 – 41; »Zavičaj iz arhivskih spremišta: Državni arhiv u Pazinu«, *Vjesnik bibliotekara hrvatske* 51 (2008.), str. 126 – 134).

U svojstvu stručne knjižničarke za potrebe naše ustanove izradila je vrlo korisnu i često konzultiranu bibliografiju *Vjesnika historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu I-XXX* (Pazin – Rijeka, 1989.). Također je kao suradnica Katedre Čakavskoga sabora za povijest Istre u Pazinu objavila bibliografiju Pazinskoga memorijala za deset svezaka (*Pazinski memorijal*, 20 (1991.)). Osim članstva u knjižničarskoj udruzi valja naglasiti njezin angažman u Hrvatskom arhivističkom društvu, ogranak Pazin – Rijeka.

Kao autorica zastupljena je i tekstem u monografiji objavljenoj prigodom obilježavanja 50. obljetnice osnutka Državnoga arhiva u Pazinu (2008.).

Svoju privrženost Arhivu iskazivala je i obavješćivanjem šire stručne i kulturne javnosti o radu naše ustanove i pohranjenim vrijednostima za koje skrbi, kako u medijima, tako i u stručnim glasilima (»Katastarski planovi u Državnom arhivu u Pazinu«, *Istarski geodet*, 3 (2000.) 1, str. 24 – 29) te predavanjima, osobito školskoj djeci.

Mladenka je bila vrsna poznavateljica hrvatskoga jezika, a to je njeno veliko znanje trajno sačuvano u brojnim lekturama knjiga, znanstvenih i stručnih radova. Nerijetko su se i drugi lektori upravo s njom savjetovali, znajući za njena rješenja raznih nedoumica. Bila je stalna lektorica u prvim brojevima *Nove Istre*, časopisa Društva hrvatskih književnika. Bila je također lektorom edicija naše ustanove, kao i tajnicom izdavačke djelatnosti niz godina.

Početak 1990-ih angažirala se na obnovi djelovanja Matice hrvatske u Pazinu. Zbog svoje samozatajnosti u toj najstarijoj hrvatskoj kulturnoj instituciji nije obnašala zapažene dužnosti. Međutim, njena je srdačnost privukla mnoge članove. Suradujući ponajprije kao lektorica na njezinim izdanjima, dala je trajan doprinos djelovanju Matice hrvatske u Pazinu i Istri.

Bila je izrazito skromna i samozatajna, predana svome poslu knjižničarke, beziznimno susretljiva prema svim korisnicima, od kojih je mnogi pamte i nakon što ih godinama nije bilo u Arhivu. Njezino temeljito poznavanje ne samo knjižne baštine naše ustanove nego i arhivskoga gradiva bilo je među istarskim intelektualcima i istraživačima cijenjeno. Ova rođena Drnišanka, Pazinu i Istri, za koje je znala reći kako su joj drugi dragi zavičaj, podarila je svoje najplodnije godine.

U Arhivu ćemo je pamtili kao vrsnu stručnjakinju, a česti razgovori s njom bili su nam prava intelektualna i ljudska okrepa. Svojom je osobnošću, bistrinom, načitanošću, nena-metljivšću i ljudskom blizinom oplemenjivala sve koji su je imali priliku poznavati i s njom surađivati. Pazinska arhivska zajednica njezinim odlaskom Gospodinu, u kojeg se čvrsto ufala, ostaje bez jednoga dragog osebnog člana kojeg ćemo dugo pamtili.

Elvis Orbanić